

ADANA'DA UZAKDOĞU KÖKENLİ DİNÎ VE FELSEFÎ İNANIŞLARIN İZDÜŞÜMLERİ: SAHAJA YOGA VE REİKİ ÖRNEĞİ

 Kadir ALBAYRAK^a

Özet

Sahaja Yoga ve Reiki Uzakdoğu kökenli iki dini hareket olarak bilinmektedir. Sahaja Yoga Hindistan, Reiki ise Japonya'da ortaya çıkmıştır. Her iki akım da son yıllarda dünyanın değişik coğrafyalarında ilgi uyandırmaktadır. Bu anlamda ülkemizin bazı şehirlerinde merkezleri bulunmakta, inanç ve pratiklerini icra etmektedirler. Adana ili de Sahaja Yoga ve Reiki'nin görüldüğü yerlerden biridir. Biz de bu araştırmamızda, her iki hareketin Adana ilindeki uygulamalarını yüz yüze görüşmelerle ele aldık. Buna ilaveten, ortaya çıkış ve inançlarıyla ilgili olarak da yazılı kaynaklardan yararlandık.

Anahtar Kelimeler: Adana, Sahaja Yoga, Reiki, Ritüel, Meditasyon, Uygulamalar

PROJECTIONS OF RELIGIOUS AND PHILISOPHY BELIEFS OF FAR EAST ORIGIN IN ADANA: THE EXAMPLE OF SAHAJA YOGA AND REIKI

Abstract

Sahaja Yoga and Reiki are known as two religious mevements that originating from Far East. Sahaja Yoga emerged in India and Reiki in Japan. Both movements arouse interest in different geographies of the World in recent years. In this sense, they have centres in some cities of our country and they practice their beliefs and rituals. Adana city is one of the places where Sahaja Yoga and Reiki are seen. In this research, we discussed the practices of both mevements in Adana through face-to-face interviews. In addition, we have benefited from written sources regarding their emergence and beliefs.

Keywords: Adana, Sahaja Yoga, Reiki, Ritual, Meditation, Practices

Giriş

Uzakdoğu Kavramı ve Uzakdoğu Dinleri

“Uzakdoğu” kavramı, diğer birçok alanda görüldüğü üzere, Batı Avrupa kültürünün bakış açısıyla tanımlanmış olan bir kavramdır. Dolayısıyla coğrafi olarak Avrupa merkez alındığında, bu kıtanın doğusunda kalan topraklar Ortadoğu, Yakındoğu ve Uzakdoğu şeklinde sınıflandırılmaktadır.

^a Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, kadir.albayrak@gmail.com

Makale Geliş Tarihi: 18.08.2021, Makale Kabul Tarihi: 30.08.2021

Buna göre Rusya'nın bir kısmı, Çin, Japonya ve Hindistan başta olmak üzere Endonezya, Malezya, Nepal, Filipinler, Singapur, Tayland, Kamboçya, Vietnam, Moğolistan, Güney ve Kuzey Kore... Uzakdoğu'ya dahil edilmektedir. Buradaki "uzak"lıktan maksat ise coğrafi uzaklıktır ki, Batı kültürü kimi yönlerden kendisini bazen Uzakdoğu'ya "yakın" hissetmektedir. Bu anlamda özellikle Budizm ve Hinduizm ile Hıristiyanlık/Batı kültürü arasında azımsanmayacak sayıda ortaklık ve yakınlığın bulunduğu akademik çalışmalar Batı'da bol miktarda göze çarpmaktadır.

Uzakdoğu dünya nüfusunun yarısından fazlasını teşkil ederken aynı zamanda bu coğrafya çok sayıda antik, milli ve evrensel inançları barındırmaktadır. Gerçi bunlardan bir kısmının din mi, felsefi sistem mi yoksa sadece birer etik ve politik tavır mı olduğu konusunda tartışmalar sürüp gitmektedir. Ne var ki biz bu tartışmalara girmeden Uzakdoğu'da Hinduizm, Budizm, Caynizm, Sihizm, Konfüçyanizm, Taoizm, Şintoizm, doğa dinleri, atalara tapınma, animizm, Hıristiyanlık, İslam gibi din ve inanışların izlerinin ve etki(nlik)lerinin günlük yaşamda görüldüğünü ifade etmek istiyoruz. Bu çerçevede biz bu çalışmamızda Hint kıtasının en kadim inançlarından birisi olan Hinduizm'in modern dönemdeki yaygın tezahürlerinden biri olan Sahaja Yoga ve Japonya'da ortaya çıkan lakin Budizm ağırlıklı Reiki'nin Adana şehir merkezindeki izlerini incelemeye, araştırmaya çalıştık. Dinler tarihi açısından Hinduizm kronolojik olarak en eski Hint dinidir. Ancak Hinduizm'deki birçok kavramın daha sonra ortaya çıkan diğer Hint dinlerine de geçmiş olduğunu hatırlatmak gerekir. Nitekim son zamanlarda yoga, meditasyon, nirvana gibi praksislerin Budizm ve Caynizmle de ilişkili olarak yayıldığı görülmektedir. Şintoizm ise halihazırda Japonya'da günlük hayatın değişik aşamalarında kendini göstermeye devam etmektedir.

Bu meyanda Avrupa ve Amerika'da birer teknik ya da felsefi sistem olarak Sahaja Yoga ve Reiki ilgi uyandırmakta, bunlar modern yaşam tarzının getirdiği sorunlara birer tedavi, terapi ve teselli aracı olarak önerilmektedir. Ülkemizde de son yıllarda hızlı bir modernleşme süreci yaşanmakta ve bunun doğal sonucu olarak köyden kente göçün yarattığı bireysel, toplumsal, ekonomik, psikolojik ve manevi sorunlara sıkça rastlanmaktadır. Alışılmışın ve geleneğin dışında nostaljik, egzotik bir sunumla insanların karşısına çıkan "ithal inançlar ve teknikler" farklı statüdeki insanların dikkatine sunulmakta, kimi insanlar da bunları, sadra şifa olabileceği umuduyla denemeye değer bulmaktadır.

Sahaja Yoga

Günümüzde kendilerini bir din veya inanç sistemi olarak tanımlamaktan kaçınan, ancak temelde Hinduizm ve Budizme dayanan birçok grup veya hareket vardır. Batı'da *Yeniçağ Hareketleri* veya *Yeni Dinî Hareketler* olarak tanımlanan bu grupların en dikkat çekicileri arasında Reiki, Sahaja Yoga, Transandantal Meditasyon (TM), Spiritualistler, Ananda Marga ve Feng Shui gibi akımlar sayılabilir. Özde Hint veya Uzakdoğu kökenli olan, ancak bize daha çok Batı'dan intikal eden bu inançlar daha ziyade düzenledikleri kurslar, seminerler, toplantılar; muhtelif yayınlar, internet sayfalarındaki reklamlarla tanınmakta ve taraftar toplamaktadır (Yitik, 2009, 5).

Dinler tarihi penceresinden bakıldığında Hinduizm yayılcılık gütmeyen milli bir din sayılmaktadır. Ne var ki modern dönemlerde Hinduizm bütünüyle evrensel bir din hüviyetine bürünme eğilimine girmiştir (Demirci, 1998, 113). Hinduizmle ilgili olarak dört temel kavram vardır ki bunlar olmaksızın bu dinin özünü kavramak zordur. Bunlar; *karma*, *maya*, *nirvana* ve *yoga*'dır. Konumuz

açısından vurgulanması gereken kavram burada yoga'dır. Etimolojik olarak yoga kelimesi "birbirine bağlamak" anlamına gelen "yuj" kökünden türemiştir. Felsefi bir sistem olarak M.Ö. II. yüzyılda Patanjali tarafından kurulan klasik yoga tarihsel bir öneme sahiptir. Ancak bunun dışında sayısız popüler, sistematik olmayan, hatta Hinduizm dışında Budist ve Caynist yoga çeşitleri de vardır. Bunlara ilaveten büyüsel, mistik vb. yoga tarzları da görülmektedir (Eliade, 1970, 3-4).

Yoga esasen tek bir nesneye (ki bu nesne kaşların arası, burnun ucu, ışıklı bir cisim, bir düşünce veya tanrı olabilir) yoğunlaşma tekniği olarak özetlenebilir. Bu anlamda yoga tekniklerine ilk kesin göndermeler Hint kutsal metinlerinden olan Brahmana'larda ve özellikle de Upanişadlar'da ortaya çıkar. Ama daha önce Vedalar'da da çok sayıda yarı-yoga nitelikli uygulamada ustalaşmış ve "olağanüstü güçlere" sahip bazı çilecilerden ve esrimecilerden söz edilmektedir. Az önce de değinildiği gibi, Yoga terimi çok erken bir çağdan itibaren her türlü *çile tekniğini* her türlü *meditasyon yöntemini* ifade etmeye başladığı için, Yoga uygulamalarına Hindistan'ın aşağı yukarı her yerinde, hem Brahmanca, hem Budist çevrelerde hem de Caynacıların arasında rastlanmaktadır. Yoga'da meditasyon aracılığıyla arınma, temizlenme, beden duruşları, soluk/nefes alma teknikleri önemlidir. Bunlar ancak tekrar ve deneyimle ulaşılabilir özelliklerdir. Özgürlük ancak deneyimler aracılığıyla elde edilebilir (Eliade, 2003, 70-72). Yoga ile meditasyonun sıklıkla karıştırıldığına şahit olunmaktadır. Ancak yoga, değişik bedensel hareketlerle zihni kontrol etme, böylece bedensel, zihinsel ve ruhsal barışı sağlamayı ifade ederken, meditasyon yoganın bir parçası sayılır ve derin düşünme/tefekkür/yoğunlaşma, zihinsel rahatlama anlamına gelir. Değişik bedensel hareketlerle zihni kontrol etme. Böylece bedensel, zihinsel ve ruhsal barışı sağlama olarak tanımlanabilir. Bunu sağlamak için düşüncelere ve nefes alma tekniklerine yoğunlaşılır. Böylece nefes alıp vermenin farkındalıkla yapılmasıyla doğal olarak düşünceler kontrol altına alınır ve zihin tamamen rahatlamış olur. Meditasyon ise yoganın bir parçası sayılır ve derin düşünme/tefekkür/yoğunlaşma anlamına gelir.

Aslında bu çeşitlilik yoga kelimesinin yapısından kaynaklanmaktadır. Sonuçta bütün bunlar insan ruhunun Tanrıyla birleşmesi şeklinde bir sonuca ulaşır. Eliade'a göre bir kişi yogayı tek başına öğrenemez ve mutlaka bir rehber/guruya ihtiyacı vardır. Yoganın özelliği sadece onun pratik yönü değildir. Onun ilk başlangıç safhası da önemlidir. Burada şunu da hatırlatmakta yarar vardır. Yüzyıllardır sözlü rivayetlerle aktarılan birçok diğer Hint uygulama ve gelenekleri de gurusuz öğrenilemez ve başarılmaz. Diğer dine giriş veya başlama aşamalarında olduğu gibi bir yogin de işe profan dünyayı (aile, toplum) tamamen terk etmekle başlamak ve bir guru tarafından yönlendirilmek zorundadır. Onun rüyası âdeta bu dünyada/yaşamda ölmektir. Bu ölümü ise yeniden doğuş izlemelidir (Eliade, 1970, 4-5). Haddizatında bunlar bütün mistik uygulama ve geleneklerin ortak özellikleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Bhagavad Gita'da anlatıldığına göre yoga çileden (tapas) üstündür, hatta ilimden (jnana) ve kurbandan da üstündür. Ama yoga meditasyonu nihai amacına ancak mürit Tanrı'ya yoğunlaşırsa ulaşır. Yoga dingin ve kaygısız bir ruhla... sarsılmaz bir zihinle ve sürekli Ben'i düşünerek, Ben'i nihai amaç kabul ederek yapılmalıdır (Eliade, 2003, 281).

Sahaja Yoga'nın zor bir yoga yöntemi olduğu ifade edilir; çünkü sahaja bir anlamda "bırak olan olsun, direnme" manasına gelir. Örneğin bir insanın çıplak olması doğal ve kolaydır ancak gerçekte bunu yapmak ve kabul etmek oldukça zordur.

Sahaja Yoga, Hindistanlı Sri Mataji Nirmala Devi (d. 21 Mart 1923- ö. 23 Şubat 2011) tarafından kurulmuştur. Hıristiyan bir ailede doğmuş olan Devi'nin anne babası Hindistan bağımsızlık hareketinin aktif üyeleriydi ve babası Mahatma Gandhi'nin yakın arkadaşlarındandı. Pakistan'ın Lahore şehrinde tıp ve psikoloji eğitimi almıştır. 1970 yılında Nirmala manevi bir değişim deneyimi yaşamıştır. Buna göre başının tepesinde bir enerji açılımı, çakra hissetmiş ve bu tecrübesini dünyanın değişik yerlerindeki gezileriyle insanlarla paylaşmaya başlamıştır. Başta Amerika, Kanada, Hindistan ve İngiltere olmak üzere birçok yerde *Sahaja Yoga Merkezleri* bulunan hareketin *Nirmala Yoga* isimli bir de dergileri yayınlanmaktadır (Jones ve Ryan, 2007, 373-374). *Vishwa Nirmala Dharma* adıyla da bilinen ve bütün dünya üzerine yayılmış Sahaja Yoga (SWAN) ülkemizde son yıllarda sıkça görülen dinsel akımlardan biri olarak dikkat çekmektedir.

Sahaja Yoga, her insanın içinde gerçekleşen içsel değişim ile kişiyi ahlaklı, birleşik, bütünleşmiş ve dengeli yapan aydınlanma deneyimine dayanan özel bir meditasyon tekniği olarak tanımlanmaktadır (Yasdıman, 2020, 440). Kalbermatten'in de belirttiği gibi, yoga "birlik, birleşme"; sahaja "içinde doğmak" anlamına gelir. Yoga bireysel benin tamamen ilahi enerjile, saf sevgiyle birleşmesi demektir. Buna göre Sahaja Yoga, öz benliğin kendisini gerçekleştirmesi anlamına gelir (Kalbermatten, 2003, 373). Kavramın aslı Sanskritçeden gelmektedir ve Saha "ile, birlikte", ja "doğmak", yoga ise "birleşme, bütünleşme, bir olma" demektir.

Hareketin kurucusu Sri Mataji, insanın içinde uyuyan ve uyarıldığında içsel aydınlanma veya miraç tecrübesi meydana getiren kundalini'yi uyarma ve harekete geçirme gücüne sahip biri olarak kabul edilir. Hatta onun yokluğunda, Mataji'nin fotoğrafı da aynı etkiyi sağlayabilir. Sri Mataji'nin resmi yıkanarak üzerinde meditasyon yapılır. Törenden sonra bütün katılımcılar topluca yemek yer ve böylece tören tamamlanmış olur. Kendini tamamen Sahaja Yoga'ya vakfetmiş üyeler ise Sri Mataji'nin de hazır bulunduğu uluslararası toplantılara iştirak ederler. Ayrıca yıllık Hindistan turu sırasında gerçekleştirilen toplu nikâh törenine de katılırlar. Üyelerden gezi ve organizasyon masrafları için düzenli olarak bağış toplanır. Bireyler istedikleri takdirde hareketten ayrılabilir, ancak hareketten ayrılanlar yeni hayata uyum sağlamakta zorlanırlar (Yitik, 2009, 7).

Hayatımızı âdeta uyur gibi yaşar, yürür, konuşur, görür ve duyarız; insanlar derin bir bilinçsizlik içerisinde ömürlerini geçirirler. Nasıl nefes aldığımız bir yana, genellikle niçin yaşadığımızın bile farkında olamayız. Hıristiyanlık ve İslam dininde sıkça tekrarlanan, "insanların gözleri var fakat görmezler, kulakları var fakat işitmezler" şeklindeki tespit bu bilinçsizlik halini ortaya koymaktadır. Elbette bu fiziksel göz ve kulak değildir. Bunun yolu çok az kullandığımız beyni ve kalbi faaliyete geçirmekten geçer. İşte, *kundalini* uyuyan yılan anlamına gelmektedir ve bu uyanış yoga vasıtasıyla gerçekleştirilir.

Sahaja Yoga'da kundalini, anne, ruh, farkındalık, kendini gerçekleştirme, meditasyon, eller, titreşim, sıcaklık, kolektif bilinç, aydınlanma, deneyim, doğrulama, rahatlama, günahsızlık, affetme... gibi kavramların yoğun bir şekilde kullanıldığı bilinmektedir (Greaves, 2012).

Sahaja Yoga'ya mucizevi özellikler atfedilmekte, ona âdeta bir din fonksiyonu yüklenmekte, İsa'nın hastaları iyileştirmesine benzer şekilde fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklara çare bulduğu söylenmektedir. Örneğin Kuala Lumpur'da beş bin kişi değişik rahatsızlıklarından kurtulmak için Sri Mataji'ye gitmişlerdir. O, bir Toprak Ana gibi onların dertlerine çare dağıtmış, insanlar kendilerini daha iyi hissetmeye başlamışlardır. Bombay'da uyuşturucu bağımlısı bir genç bir gecelik tedaviden sonra bu bağımlılığını terk etmiştir. Alkolik bir adam umutsuz eşi tarafından Sri Mataji'ye getirilmiş ve bir gecede alkoli bırakmıştır. Eklem kireçlenmesinden dolayı yürüyemeyen bir adam yarım saat sonra yürümeye, körler görmeye, sağırlar duymaya başlamışlardır. Kısacası onun mucizelerinin hikâyesi bütün dünyaya yayılmış, Güney Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda, Afrika, Kuzey Amerika, Türkiye ve Uzak Doğu'da Sahaja Yoga kök salmaya başlamıştır (Mahajan, 1999, 53).

Adana'da Sahaja Yoga

Türkiye'de İstanbul'da 12 tane olmak üzere Ankara, İzmir, Bursa, Kocaeli, Antalya, Muğla, Aydın, Denizli, Balıkesir, Adana, Edirne, Isparta, Tunceli, Samsun, Ordu, Bolu, Çanakkale, Bodrum, Diyarbakır gibi 60'ın üzerinde şehirde toplanma ve yoga merkezleri bulunmaktadır. Hemen hemen her ülkeye ait Sahaja Yoga internet siteleri vardır. Türkiye'de de birbirinden farklı internet siteleri mevcuttur. Sahaja Yoga'nın en önemli dergisi *Blossom Times*'dir (Yasdıman, 2020a, 441-442).

Adana'daki Sahaja Yoga topluluğu Atatürk caddesindeki bir iş hanında faaliyetlerini sürdürmektedir.¹ Topluluk üyeleri Salı (19:00), Çarşamba (14:00), Perşembe (19:00) ve Cumartesi (14:00) günleri bir araya gelmekte ve değişik kategorilerdeki katılımcılara müzik eşliğinde yoga ve meditasyon yaptırılmaktadır. Ancak Covid-19 salgını nedeniyle faaliyetler internet üzerinden yürütülmekte başlamıştır. Adana'daki elektronik iletişim portalı şu adresten takip edilmektedir: <https://www.sahajayogaadana.com/>

Adana Sahaja Yoga merkezine toplumun her kesiminden insan katılmakla birlikte, genellikle gençler, öğrenciler, öğretmenler, hemşireler, orta yaşta kişiler ve daha çok kadınlar ilgi göstermektedir. İnsanlar yoga ve meditasyon aracılığıyla kendilerini gerçekleştirme, özgüven kazanma ve pekiştirme, daha mutlu ve huzurlu bir yaşam sürme isteğini dile getirmektedirler. Bunun için katılımcılar haftalar süren bir yoga ve meditasyon eğitiminden geçmekte, belli hareketleri sık sık tekrar etmekte, Sri Mataji'nin resmine ihtiram ederek ve onda yoğunlaşarak çakraları açmayı denemektedirler. İbadet öncesinde "bandan" adı verilen belirli hareketlerin yapılması, rahatlama için tuzlu su kullanılması veya eve döndükten sonra ayakların tuzlu suya konulması gibi pratikler dikkat çekicidir. Sri Mataji'nin resmine/fotoğrafına bakılarak "Anne, lütfen bana aydınlanmamı ver!" diye üç kere tekrar edilir. Bu esnada yoğun Uzakdoğu tütsüleri, rengârenk çiçekler, gizemli kokular kullanılmakta, loş mekanlar

¹ Atatürk Caddesi Bellona Üstü, Sapmaz Yurdu Apt. Kat: 6, No: 23, Seyhan/Adana.

eşliğinde müzik aleti *harmonium* çalınmakta, nakaratlarla Mataji'ye övgüler sunulmaktadır.² Müzik aleti olarak kullanılan *harmonium* Batı kökenli bir enstrüman olmasına karşın Hint müziğince de benimsenmiştir ve yoga merasimlerinde önemli bir fonksiyon icra etmektedir.

Salgından önce gözlemlediğimiz kadarıyla topluluk üyeleri kapalı alandaki rutin faaliyetleri dışında açık alanlardaki büyük parklarda, Adana'daki Real alışveriş merkezi gibi büyük merkezlerde insanlarla iletişime geçerek el falına bakar tarzda insanları umutlandırıcı, sağaltıcı yöntemler uygulamaktadırlar. İnsanlar Sahaja Yoga, Hatha Yoga vb. yoga türleriyle değişik vesilelerle tanışmaktadırlar. Bilhassa yükseköğrenim için şehir dışına giden-gelen ya da yurt dışı gören gençler farklı etken ve nedenlerle, ayrıca merak dürtüsüyle ilgi duymaya başlamaktadırlar. Bazı üniversitelerin düzenledikleri Yoga Eğitmenliği Sertifika Programları eğitimli kitlelerin yogaya olan ilgisini artırıcı nedenlerden biri olarak da görülebilir (www.yogaloftadana.com).

Genç, dinç, hareketli, sağlıklı kalma, uzun yaşama, verimli olma ve farklı görünme gibi arzular da yoganın cazibesini pekiştirmektedir. Yazılı ve görsel iletişim araçları, internet, arkadaş tavsiyesi, yabancı dil öğrenme, yabancı bir ülkeye gitme arzusu gibi etkenler de yoga teknikleriyle tanışmaya vesile olabilmektedir. Hatha Yoga eğitmenlerinden Sripad Ramaray 05. 09. 2011 günü bir televizyon programındaki söyleşide, Yoga'nın kesinlikle bir din olmadığını altını önemle çizdikten sonra, "bütün dinlerin içinde yoga, yoganın içinde bütün dinler vardır" ifadesini dile getirmiştir. Ne var ki ülkemizde Hint dinleriyle ilgili akademik çalışmalarıyla tanınan Ali İhsan Yitik, Reiki, Sahaja Yoga, Transandantal Meditasyon (TM) vb. akımların tamamen Hint dinlerinden bağımsız ele alınamayacağını, anlaşılamayacağını vurgulamaktadır (Yitik, 2007, 340-344).

Bu arada Adana'da 2010 senesi Ocak ayında faaliyete geçtiği söylenen Hatha Yoga stüdyosu "YogaLOFT Hatha Yoga Studio-Home" merkezini de zikretmek gerekir. Anusara Yoga konusunda da eğitmenlik sertifikası aldığını belirten kadın, bu yoga hakkında şu bilgileri vermektedir. "Rehberlik yaptığım yoga çalışmalarında Anusara Yoga'nın kalbe odaklanan, herkeste mevcut yüce bilincin ışığını onurlandıran, kişiyi kendine has nitelik ve potansiyeli ile yücelten, yaşamı çeşitliliği ile kutlayan coşkulu, eğlenceli ve neşeli tavrını yansıtıyorum. Anusara Yoga'nın Evrensel Hiza Prensiplerinden faydalanarak öğrencilerimi bedenlerinin hizası üzerinde odaklanmaya teşvik ediyor, bu sayede sağlıklarının iyileşmesine, güç, direnç ve esnekliklerinin denge içinde gelişebilmesine katkı sağlamaya çalışıyorum. Hedefim derslerime katılan öğrencilerin kendilerini bütünleşmiş, canlanmış ve daha enerjik hissedebilmeleri, daha açık bir kalp ile hem yoga matlarının üzerinde hem de günlük hayatlarında yaşamın akışı ile uyumu yakalayabilmeleridir (www.yogaloftadana.com).³

Adana'da Sahaja Yoga topluluğunun ne kadar üyesi olduğu, bunların sosyal ve kültürel statüleri, ekonomik ve maddi durumları hakkında bilgi edinmek oldukça zordur. Çünkü homojen ve değişmez bir yapıya sahip değildir. Bununla birlikte Sahaja Yoga ve diğer yoga çeşitlerinin şehirde oldukça yaygın

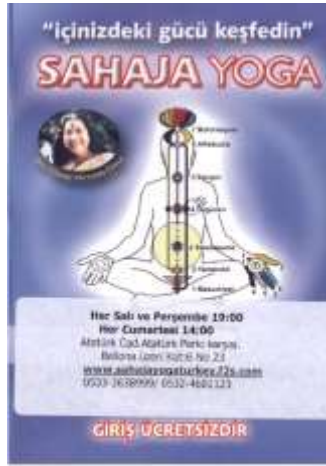
² Seanslarda dinlenen en önemli müziklerden olan "Shri Ganesha/Ulu Ganesha" için şu adrese gidilebilir: <http://www.youtube.com/watch?v=ARAWb0YHo38&feature=related>

³ <http://www.yogaloftadana.com/?title=egitmenler&m=Egitmenler&id=74&ek=3> (Ebru Özler Burkut, Sertifikalı Yoga Eğitmeni, Adres: Ziyapaşa Bulv. Özmucur Apt. Kat: 9 no:24, (Starbucks karşısı).

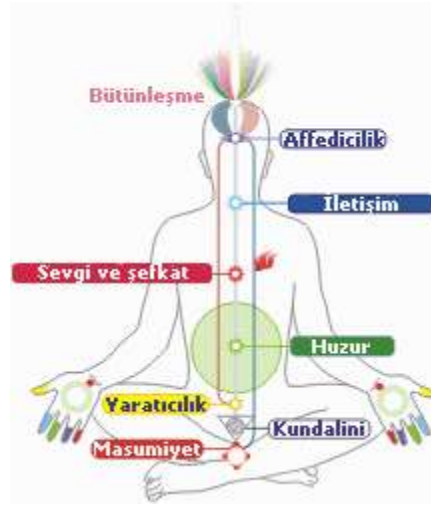
olduğunu ve birçok bireyin yaşamlarının değişik aşamalarında, olağan ve olağanüstü nedenlerle, yollarının yogayla kesiştiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Türkiye'deki Sahaja Yoga ayin ve toplantılarında en yaygın olarak kullanılan Sri Mataji'nin fotoğrafı

Adana'daki Sahaja Yoga merkezinin devam çizelgesi, Sri Mataji'nin fotoğrafı ve insandaki yedi çakrayı gösteren çizgi resim.

Gizli beden, çakralar ve enerji kanalları

Sahaja Yoga'da her bir çakranın ayrı bir renkle sembolize edildiğini ve renklerin önemli bir fonksiyon icra ettiği üzerinde durulmaktadır. Buna göre renkler zihin yapımızı ve hayatımızı her yönden etkiler. Renk terapisi adı da verilen bu uygulamaya göre renkler ruh dünyamızı, salgı bezlerimizi ve organlarımızı olumlu ya da olumsuz yönde etki altına alabilme gücüne sahiptir. Örneğin *kırmızı* kan dolaşımını hızlandırır, insanı uyarır, harekete geçirir ve aynı zamanda saldırgan yapar. *Turuncu* ruh dünyamızı güçlendirir, aydınlık verir, cinselliği tetikler ve aynı zamanda yüzeysellik anlamına da gelir. *Sarı* kavrama gücünü artırır, sindirimi kolaylaştırır, zihinsel uyarıya sebep olur ancak çok dikkat çeken ve sıkıntı veren bir yönü de vardır. *Yeşil* genel olarak sakinleştirici bir özelliğe sahipken yeni bir şeye başlama arzusunu da tetikler. *Mavinin* de sakinleştirici gücü olmakla birlikte yeşile oranla daha derin bir sakinliği ifade eder ve güven duygusu verir. Aynı zamanda kavranamaz şeyler için sessiz bir arzu duygusu doğurur. *Mor* değişimin, hareketliliğin ve maneviliğin rengidir. Kahverengi durağanlığın, hareketsizliğin rengidir ve toprakla/yerle ilişkisi vardır. *Beyaz* diğer bütün renkleri içinde barındırır ki bu özelliğiyle aynı anda hem doğumun hem de ölümün rengidir. *Siyah* korumacılığın, güç elde etmenin, inzivaya çekilmenin ya da geride durmanın, bolluk ve potansiyel taşıyan bir boşluğun rengidir. Bu yüzden ergenler hayatlarının yeni bir eşiğinde olduklarından dolayı siyah giyinirler. Ne var ki yoğun siyah renk organizmayı zayıflatır, mutsuz bir ruh haline sokar ve kötümserliği tetikler (Hirschi, 2000, 18-19; Albayrak, 2017).

Esasen özü itibariyle kötü renk yoktur; ancak önemli olan şey her rengi ölçülü kullanmaktır. Sahaja Yoga'ya göre her renk auramızda ya da enerji bedenimizde de vardır. Eğer bir renk bedenimizde fazlaca bulunur ya da doğru yerde bulunmazsa bu zamanla sağlığımızın bozulmasına neden olabilir. İşte bu yüzden renk yönetimiyle sağlığın korunmasına yardımcı olunabilir. Buna *renk meditasyonu* adı da verilebilir. Bu yöntemde renkli cisimlere yoğunlaşarak yoga meditasyonu yapılır. Örneğin kişi ormana gitmeye fırsat bulamıyorsa, yeşil bir nesneye yoğunlaşarak ormana gitmiş gibi rahatlayabilir (Hirschi, 2000, 19).

Adana'da Reiki

Reiki, bedensel, zihinsel ve ruhsal şifa vermek için elle enerji aktarmaya dayanan bir teknik olarak tanımlanmaktadır. İlk insanla birlikte ortaya çıktığı ileri sürülen bu enerjinin Japon Mikao Usui (1865-1926) tarafından sistematize edildiği söylenir. Usui'nin kutsal bir dağa çıkarak 21 gün boyunca oruç tutup meditasyon yaptığı, 21inci günde bir aydınlanma yaşadığı anlatılmaktadır (Yasdıman, 2020b, 427-428).

Japonca, *Rei*, "her yerde var olan, evrensel, can, ruh" ve *Ki* "ruhsal yaşam enerjisi" sözcüklerinden oluşan ve "Tanrısal/Aşkın enerji veya kozmik yaşam enerjisi" anlamına gelen Reiki terimi, yediden yetmişe herkesi maddi-manevi sağlığa/tekâmüle götüren bir yol/uygulama olarak tanımlanır. Sessiz ve loş ışıklı seans salonları, ayinleri, duaları, sembolleri, masterları, vaat ettikleri ruhsal ve bedensel huzur göz önüne alındığında Reiki'yi Budizm'in Batı'da oluşmuş yeni bir versiyonu olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır. Zaten Reiki'nin kurucusu Mikao Usui, Mahayana Budizmi'nin Çin ve Japonya'da yayılan Tendai ekolüne mensup bir aileden gelmektedir. 15 Ağustos 1865 yılında Japonya'da dünyaya gelen Mikao Usui, küçük yaşlarında manastıra gönderilmiş ve burada Budist felsefesi ve ruhsal eğitim almıştır (Yitik, 2009, 6). Reiki uygulamaları öncesinde ve sırasında hayvansal gıdalardan kaçınmak, sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıkları bırakmak önerilmektedir. Bu durumda enerji akışının daha etkili olduğu savunulmaktadır.

Reiki'nin Adana'daki faaliyetleri 2000'li yıllardan 2009'a kadar sürmüş ve daha sonra düzenli çalışmalarına son vermiş olduğu ifade edilmekle birlikte son yıllara kadar aralıklarla toplantılar yaptıklarına tanıklık ettik. Şu anda topluca herhangi bir çalışma yapılmamakta ve öğrenebildiğimiz kadarıyla Adana'daki Reiki Derneği faaliyetlerine son vermiş görünmektedir. Önceleri "Reiki Sağlıklı Yaşam Derneği" adıyla (Kurtuluş Mah. Şinasi Efendi Cad. Saatçi Apt. No: 36/A-1 Adana adresinde) aktivitelerini yürütüyordu.

Yukarıdaki adreste bizim de şahsen birkaç defa katıldığımız toplantılarda çoğunluğu vatandaşlarımızdan oluşan farklı ve her seferinde değişen sayıdaki insanlarla karşılaştık. Toplumun değişik katman ve mesleklerinden olan bu insanların çoğunluğu kadınlardan müteşekkil idi. Gözlemlerimize dayanarak edindiğimiz izlenime göre grubun içerisinde İngilizce öğretmeni, öğrenci, muhasebeci, işsiz, yurt dışında bulunup eğitimlerine devam edenler, başı açık ve başörtülü bayanlar, gençler ve orta yaşlılar, mesleğinden tatmin olmayanlar, eşiyle sorun yaşayıp mutsuz olanlar, yurt dışına gitmek, mesleğinde ilerleyip bir an önce iyi para kazanmak isteyenler, psikolojik sorun yaşayanlar ve benzerleri Adana'daki Reiki merkezine gitmektedirler.

Bu merkez ilk tanışma, toplanma ve kaynaşma yeri olma özelliği taşımakta, Hindistan kökenli olup Avrupa'da yaşayan bazı yoga uzmanlarının dinleyicilerle iletişime geçtikleri bir mekân durumundadır. Burada haftanın belli günleri ve bilhassa hafta sonları herhangi bir ücret talep edilmeksizin uzman eğitmen tarafından insanların sorunları dinlenmekte, aralarında sıcak bir diyalog oluşturulmaya çalışılmaktadır. Sessiz ve loş bir ortamda cereyan eden konuşmalarda en dikkat çekici ve etkileyici motif ise Hint kökenli yoga uzmanının (eğitmen) Hindistan'a özgü farklı giyim ve konuşma tarzıyla insanlar üzerinde etkili olması söylenebilir. Bizim tanık olduğumuz toplantılardan birisinde bu uzmanın İngilizce

söyledikleri Türkçeye aktarılmış ve topluluğa bazı nasihatlerde bulunmuştu. Bu tarz toplantılarda biraz da “söylenene değil söyleyene bak” anlayışının kendini hissettirdiğini söyleyebiliriz.

2000’li yılların sonunda katıldığımız bu tarz bir akşam toplantısının konusu “Eureka!” (I’ve got it!!!/Çaktım!) idi. Orada hazır bulunanlara dağıtılan tanıtım broşüründe şu bilgilere yer veriliyordu:

“Eureka! Uygulamalı Eğitimi sizlere dönüşümlü bir bakış açısı sunar. Kolay bir yaşam, yaşam boyu neşe ve istediklerini yapabildiğiniz bir hayat.

Eureka! Uygulamalı Eğitimi: Bu program aşağıdakileri isteyen insanlar içindir.

- hayatta ilerlemek isteyenler
- sınırlarını genişleterek kendileri için mümkün olana erişmek isteyenler.
- Şartlara kurban olmaktansa, yaşamda amaç, sebep olmak isteyenler.

Mükemmel Eureka! Uygulaması. Aahaa.. Çaktım..

Eureka! Süreçleri:

Katılımcılar, kendi gizli bağlamlarını, hayattaki mücadelelerinin kaynağını, kendilerini duygusal bir kısır döngüye hapseden tekrar kalıplarını, korkularını ve öz değer sorunlarını ortaya çıkarmak üzere bir takım deneyim ve süreçlerden geçerler. Şüphesiz, bazı işlemlerimiz duygusal ve rahatsız edicidir. Yegane amacımız: İŞTE BU KADAR, ÖĞRENDİM, BU YETENEK BENDE VAR, anına ulaşmaktır ve bu daima sizinledir. Geçmişin takıntıları, baskıları yok olur. Düşünceler, duygular, davranışlar ve hareketler değişir.

Kişisel keşiflerine sahip olarak yaşamda yepyeni olasılık alanları açılır.

Eureka! Sizlere yaşamın mucizelerini deneyecek bir fırsat sunar.”*

Görüldüğü üzere, günümüzde dünyanın herhangi bir yerindeki modern bir insanın duygularını, beklentilerini, hedeflerini etkileyici bir şekilde ortaya koyan bu cümleler muhatapları hemen cezbeder niteliktedir. Sürekli yarış içerisinde didişen günümüz insanı, yarıştan birinci çıkmak için her yolu denemekte ve bu hedefler için Reiki merkezleri de söylemde bile olsa çözümler sunduğunu ileri sürmektedir.

Aynı tanıtım broşüründe Eureka Yöntemleri olarak şunlar ifade edilmektedir:

“Eureka Yöntemleri:

Yöntem eğitmekten daha çok karşılıklı konuşma gibidir.

* Burada ve bundan sonra tırnak içerisinde alıntıladığımız metinlerdeki Türkçe ifade bozuklukları, noktalama işaretleri ve kavramlar aslına dokunulmadan aynen aktarılmıştır.

Katılımcılar dikkatlerini içerikten çok yaşamdaki bağlama kaydırmaya yönlendirilirler. Bağlam dediğimiz şey yaşam platformudur.

Tüm geçmişiniz değişmiş bir bakış açısına dönüşür. Bu da size geçmişinizle barışı getirir. ‘Gerçeklik’e değişmiş bir bakış açısıyla bakarsınız bu da size hayatta güvenle, cesaretle ve dengeli bir yol almaya motive eder.

Duygu dünyanızda yaşadığınız melodramla baş etmiş olursunuz. Normal koşullarda sizi hareketsiz, güçsüz bırakan durumlar, yaratıcı birer güç kaynağına dönüşür. Yaşamı anlayarak amaçlarınıza hür olarak ulaşma yeteneği ve hareketi kazanırsınız.”

Eureka! Yöntemleri ile ilgili bu mesajlardan sonra katılımcılara Eureka’nın etkileri konusunda da bilgi verilmekte ve şöyle denmektedir:

“Eureka!’nın etkisi!

Katılımcılar yaşamlarında çeşitli alanlarda aşağıda belirttiğimiz büyük pozitif sonuçlara sahip olurlar:

-ilişkilerinde kalite.

-yaşamdan zevk alma derecesinde yükselme.

-üretim performanslarında genişleme, büyüme.

-şartlarla yüzleşebilme için giderek artan bir güven.

-eyleme geçmede rahatlık.

-korkuyla baş ederek durdurulamaz olmak.

-Yepyeni bir mutluluk seviyesi, tatmin ve yapmak istediklerini yapıp hoşnut olmak.

-şartlar ne olursa olsun onları göğüslemede rahatlık ve kendini hür hissetmek.

Eureka! Sonuç, dengeli yaşam, sükunet ve eylemdir.”

Eureka’nın etkisi başlığı altında sıralanan cümlelerden katılımcı kitlesinin beklentileri, sosyo-psikolojik, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel statüleri daha iyi anlaşılabilir. Reiki’ye katılanlar genellikle belli bir meslek sahibi olup, bu sosyal pozisyonlarını pekiştirmek, daha mutlu ve refah düzeyi yüksek bir seviyeye daha kısa bir zaman diliminde ulaşmak, toplumda kabul görmek ve sosyal anlamda tatmin olmak isteyenlerden oluşmaktadır denebilir. Adana’da faaliyet gösteren Sahaja Yoga ile karşılaştırıldığında Reiki’ye devam edenlerin sosyal statü ve konumlarının daha iyi olduğunu söylemek mümkündür. Bu, aşağıda sunacağımız Reiki Uygulamalı Eğitim’e katılım fiyat listesinden de anlaşılmaktadır.

2008 yılının Mart ayında katıldığımız, eğitim seminerine geçişe yönelik bilgilendirme toplantısında “Eğitmen” olarak tanıtılan Upen Chokshi broşürde şu şekilde takdim edilmektedir:

“Eğitmenimizin öz geçmişi:

UPEN CHOKSHI zamanını şimdilerde Hindistan ve Avrupa ülkeleri arasında geçiren Hintli bir üstattır. 1979'dan beri kendini gerçekleştirme seyahatleri yapmaktadır. 1992'de Reiki mastırı olmuş ve o zamandan beri, duygusal gelişim, yaşamda huzur, bolluk ve paranın fizik ötesi incelenmesi ve akışı, insan ilişkileri ile ilgili, kendini yetiştirme, kişisel gelişim konularında Almanya da, İngiltere de, İskoçya da, Avusturya da, Macaristan da, İsviçre de, Liechtenstein da, Dubai ve Amerika da birçok seminerler vermiştir.

Upen aynı zamanda Bombay'da iyi bir üniversiteden kimya mühendisliği iş idaresi konusunda da mastır diplomalarına sahiptir. Seminerler vermeye başlamadan da iş danışmanlığı, üretim ve tasarım mühendisi olarak çalışmış ve iki başarılı kimya fabrikaları sahibi de olmuştur.

Upen yaşam oyununda büyük bir eğitmandir. Seminerlerinde; ondaki kusursuz anlayış, zeka, tutku, kararlı sevgi ve şefkat her zaman hissedilir. Basarili bir işadamı olarak varlığı, şirket çalışanlarına, özellikle yüksek düzeydeki idarecilere, meslek sahiplerine BAŞARILARINI MUTLULUKLA TAMAMLAMALARINA İLHAM VEREREK; BAŞARIYI GERÇEKLEŞTİRMELERİNE YARDIM EDER.”

UPEN CHOKSHI'nin internette İngilizce olarak da hazırlanmış sunum ve reklamları bulunmaktadır. (<http://www.slideshare.net>) Burada şu gerçeği vurgulamamız gerekir. Bizim Adana Reiki Merkezi'ndeki gözlemlerimiz, bu ilk aşamadan sonra gelen ve genellikle lüks otellerde verilen seminerlere herkesin katılma şansı bulamadığı göstermiştir. Zira ikinci ve daha sonraki aşamalara katılmak yaklaşık olarak 500 Türk (2010'lu yıllar) lirasına mal olmaktadır. Nitekim biz, bir araştırmacı olarak bu ücreti ödeyemeyeceğimizi, buna rağmen katılmamızın mümkün olup olmadığını sorduğumuzda, bu ücreti ödemeyen hiç kimsenin Adana HiltonSa'daki eğitim programına katılamayacağını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla oradaki eğitim ve içeriği hakkında bilgi edinmemiz mümkün olmamıştır. Bu programa katılmak isteyenlerden talep edilen ücret ve kişisel bilgilerle ilgili belge aşağıda verilmiştir.

Eureka! Uygulamalı Eğitim

No	Tarih	Gün	Saat
1	28/03/2008	Cuma	19:00-23:00
2	29/03/2008	Cumartesi	10:00-23:00
3	30/03/2008	Pazar	10:00-16:00
4	1/04/2008	Salı	19:00-23:00

Yer: HiltonSa Otel Yüreğir / Adana
Tel: 0322 355 50 00

- Eğitim tam saatinde başlar.
- Son kayıtları tamamlamak için başlama saatinden 15 dakika önce seminer yerinde olunması önerilir.
- Düzenli olarak verilecek aralarda yapılan yemek, çay, kahve, meşrubat ve kurabiye servisleri fiyata dahildir.
- Rahat kıyafetler giyilmesi tavsiye edilir.
- Semineri tamamlamak çok önemlidir. Eğitimi yarıda bırakmak veya herhangi bir gün geç gelmek kabul edilmeyecektir.

Fiyat	
Mart - Nisan Ayı 2. Eureka! Semineri İçin	
Eğitim Ücreti :	180 €
Otel Ücreti :	60 €
Toplam :	240 €

- Kayıt sırasında 50 € ön ödeme alınacaktır.
- Ücret, eğitimden 1 hafta önce tamamlanması rica olunur.

Başvuru İçin:
Reiki Sağlıklı Yaşam Derneği Kurtuluş Mah. Şinasi efendi Cad. Saatçi Apt. No. 36/A-1 - ADANA
Tel: 0322 456 10 81 GSM: 0533 638 89 54
E-Mail: reiki_usui_shiki_ryoho@yahoo.com Web: www.reikieviadana.com

✕

Eureka! Yoğun Dönüşüm Eğitimi Kayıt Formu

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı: _____ Cinsiyetiniz: E / K Yaş: _____
Medeni Hali: Evli/Bekar/Boşanmış Eğitim Durumunuz: _____ Meslek: _____

İletişim Bilgileriniz

Adres: (mahalle ve sokak) _____ (bina ve daire no) _____ (Posta Kodu) _____
(şehir/ülke) _____ E-Mail: _____ @ _____
Cep tel: _____ Ev tel: _____ İş tel: _____

Bu Eğitimi Nereden Duydunuz

Reklamlardan Web sayfası Broşür Görerek
Katılanlardan / Bir arkadaşımın Adı ve Soyadı: _____ Tel: _____

Ödeme Şekli

Eğitime katılmak istediğiniz tarih : ___/___/___ Peşin olarak gönderilen (ödenen): _____ €/TL
Ödeme şekli: _____ Kalan ücret: €/TL _____ Son ödeme tarihi: _____

Kendi isteğimle bu eğitime katılacağımı beyan ederim ve istediğim sonuçları almayı bütünüyle taahhüt ediyorum. Herhangi bir psikolojik sorundan dolayı acı çekmiyorum psikiyatrik veya diğer çeşit terapilerden birini görmüyorum. Uzun saatler süreceğim bir eğitimi almaya fiziksel olarak uygunum

Yer : _____ Tarih: _____ İmza: _____

Eureka programı Avusturya asıllı Bayan Helga Artner tarafından düzenlenmiştir. 2000'li yıllardan beri Adana'ya da zaman zaman gelen Artner Türkçe ve İngilizce bilmekte, Reiki teknikleri konusunda uzman sayılmakta ve hatta kanser hastalarını bile tedavi edebildiğine dair basında haberlere rastlanmaktadır. Bu haberlerden birinde şu ilginç ve dikkat çekici bilgilere yer verilmiştir:

“Avusturyalı Helga Artner, ‘şifa’ dağıtmak için Anadolu’yu mesken tuttu. Adana’da bürosu bulunan Helga Artner, iki ayda bir Çukurova’ya gelerek insanlara ‘Reiki’ yöntemini anlatıyor. Helga’nın elinden kanser hastasının bile şifa bulduğu söyleniyor.

Rei; ‘olağanüstü bilgi’, Ki ise; ‘hayat enerjisi’ olarak tercüme ediliyor. Genel anlamı ile uzayda var olduğu belirtilen bir enerjinin elde edilmesi ve pozitif enerji olarak kullanılması olarak da belirtiliyor. 2 bin 500 yıl öncesine, Buda’ya dayandırılan ve havarileri tarafından silsile ile bugüne ulaştığı belirtilen Reiki’nin bugün dünyada 800 kadar temsilcisi olduğu tahmin ediliyor. Bunlardan biri de ‘üstad’ konumundaki Helga Artner olarak gösteriliyor.

Helga’dan Reiki Eğitimi

Önceki mesleği anaokulu öğretmenliği olan Avusturyalı Helga Artner masajla ve elle iyileştirme teknikleri, fiziksel terapi eğitimleri de almış. Helga Artner, şimdi Çukurova’da ‘Reiki’yi anlatıyor. İki ayda bir gelip seminerler tertipleyip, tedavi seansları düzenliyor.

Artner’in verdiği bilgilere göre, Reiki’nin kendine göre katı kuralları var. Bu kuralları uygulayan ve dersleri alan insanlar kesinlikle kendi rahatsızlıklarını giderebiliyor. Ruhsal rahatsızlıkların tedavisinden başka fiziksel rahatsızlıkların tedavi süresini de yarı yarıya kısaltabiliyor. Acıları azaltıp, bir yarayı dahi kısa sürede normale dönüştürebiliyor. Ve tedavi seansı çok uzaktaki insan ve diğer canlılara da uygulanabiliyor.

Helga’nın ‘elinden’ şifa bulan ve Adana’da olduğu süre içinde tercümanlığını yapan çiftçi Osman Meto, “İntihar Baş Ağrısı” olarak da bilinen ‘Cluster Headache’ hastalığı için gitmediğim doktor ve klinik kalmadı. Helga’yı duydum ve tanıştım. Birkaç seans sonra şifa buldum. Ama artık yaklaşık iki yıldır aspirin bile kullanmaz oldum. Kalçamdaki kisti de kendi elimi koymak suretiyle 15 günde kendi kendime tedavi ettim” dedi.

Osman Meto, 25 yaşındaki Mersinli Emre Şen’in de testis kanserinin aynı yöntemle tedavi edildiğini söyledi.

İşte Reiki Prensipleri

Çok sıra dışı gibi görünen bu yöntemi öğrenmek için Helga’nın derslerine katılmak gerekiyor. Helga haftada bir kaç saatlik dersin sonunda ‘el veriyor’ ve öğrenci, uzmanlığa ilk adımı atmış oluyor. Helga Artner ‘olmazsa olmaz’ kuralları da şöyle sıralıyor:

- Özellikle bugün kızma
- Özellikle bugün endişelenme
- Ana-babana, öğretmenlerine ve büyüklerine saygı göster

-Ekmeğini namusunla kazan

-Tüm canlılara minnettar ol

Bütün semavi dinlerin söylemlerine de uyan bu kuralları benimsemenin şart olduğu Reiki, sıra dışı yeni bir hayat felsefesi olarak sunuluyor. Bu tür terapileri modern tıbbın da kabul ettiği biliniyor. Şimdiden sadece Adana'da 300 öğrenci yetiştiren Helga'nın binlerce insana 'el vereceğine' kesin gözüyle bakılıyor." (Adana'da 'Reiki').

2005 yılına ait bazı gazete haberlerine göre Helga Artner Mersin'de düzenlenen bir eğitim programı kapsamında katılımcılara ateş üzerinde yürüme etkinliği sunmuştur. Olağanüstü bir durum olan bu gibi gösterilerin katılımcıları etkilemeye yönelik olduğu kaçınılmazdır. "Ateş üstünde çıplak ayakla yürüdüler" başlıklı gazete haberinin ayrıntıları şu şekildedir:

"İnsanın kendisini ve başkalarını sağlık ve ruhsal yönden iyileştirmesinde hayat enerjisini kullanma metodu olarak tanımlanan Reiki'nin tanıtıldığı etkinlikte Avusturyalı Reiki öğretmeni Helga Artner ve öğrencileri çıplak ayakla ateş üzerinde yürüdü.

Mersin'in Erdemli İlçesi'ne bağlı Limonlu Beldesi'ndeki Kayacı Vadisi, doğal güzellikleri kadar ziyaretçileri ile de dikkat çekiyor. Dünyaca ünlü Avusturyalı Reiki öğretmeni Helga Artner ve bir grup öğrencisi, Doktorun Yeri olarak da bilinen bölgede, 'Ateşte Yürüme' etkinliği düzenledi. Artner ve öğrencileri etkinlik öncesi motivasyon amacı ile bir süre yalnız kaldı. Helga Artner, gösteri öncesi kayalıklarda oturdu, ağaçlara sarıldı, sonrasında da tek tek insanlara sarılarak konsantre olmaya çalıştı. Vadide dere kenarına yakılan dev ateşin köze dönüşmesi beklenirken, öğrencilere ve etkinliğe katılmak isteyenlere verilen kâğıtlara, sıkıntıları ve kurtulmak istediği rahatsızlıkların yazılması istendi. Yazılan kâğıtlar daha sonra ateşe atıldı. Közlenen ateşin çevresinde bir daire oluşturan grup, müzik eşliğinde yürüyüşe motive olmaya çalıştı. Uzun süre ateşin çevresinde bekleyen grup, daha sonra çıplak ayakla kızgın köz üzerinde yürüdü. Helga Artner'in öncülük ettiği yürüyüş, öğrencilerin onu izlemesiyle sona erdi. Ateşte yürüyüş sırasında bazılarının canlarının yandığı gözlemlendi. Kızgın közleri koşar adımlarla geçen her gösterici Reiki öğretmeni Helga Artner'e sarılarak, acısını unutmaya çalıştı.

Helga Artner'in ateşte yürüme seremonisi

Bugüne kadar 10 kez ateşte yürüme etkinliği düzenlediklerini söyleyen Reiki öğretmeni Helga Artner, bunun bir şov değil ruhsal bir kutlama ve bir tören olduğunu söyledi. Asla şov yapmadığını,

şüphesiz bunun arkasında insanlara vermesi gereken mesaj olduğunu söyleyen Artner, gösteri öncesi, kayalıkların üzerinde oturup kendi kendine meditasyon yaptığını, bu bölgenin doğal güzelliklerini düşündüğünü ve sonra insanlara sarılarak enerji aktarımı yaptığını kaydetti. Törenin doğal tabiatın içinde olmasını istediğini dile getiren Artner, "Toprak, su ve gökyüzü. Bu bölge bu tören için çok uygun bir yer" dedi.

Artner, gerçek Reiki'nin kitabının olmadığını, bunun sözsözsel bir anlatım ve gelenek olduğunu belirtti. Reiki'yi bir yaşam felsefesi olarak benimsediklerini ifade eden Artner, ateşte yürüyerek manevi sıkıntılarından kurtulduklarını belirtti. Yeterince güçlü olan herkesin bunu yapabileceğini ifade eden Artner, bunun için güçlü ve kararlı olmanın yeterli olduğunu söyledi. Reiki'nin şamanizm ile karıştırılmaması gerektiğinin altını çizen Artner, Reiki'de birinci, ikinci ve master olarak adlandırılan üçüncü aşama bulunduğunu, kendisinin de üçüncü aşamada master olduğunu söyledi.

Reiki'de master aşamasında bulunan kişilerin, dokunarak ya da uzaktan şifa dağıttıklarına inanılıyor." (<http://haber.mynet.com>: <http://www.milliyet.com>: <http://reikihaus-artner>).

Bütün bunlara ilaveten Adana'da Reiki uzmanı veya eğitmeni olduğu ifade edilen birçok kişinin olduğunu görüyoruz. Bunlar internet ortamında tanıtımlarını yapmakta ve danışmanlık hizmeti adı altında resmi olarak çalışmalarını yürütenlere de rastlanmaktadır. Örneğin, kendisiyle yüz yüze görüştüğümüz Handan Eroğlu, Matu Çaye Danışmanlık adıyla 2019 yılının sonunda Adana'da bir büro açmıştır. İlgili yerel gazete haberine göre Matu Çaye şöyle demektedir: "Eğitim ve şifa destekçisi Matu Çaye, Huriye Yağcı, Nil Şafak ve Didem Amaç, Reiki eğitim bürosu açtı. Eğitim ve şifa destekçisi olarak danışmanlık programına başladıklarını belirten Matu Çaye, " Biz 4 arkadaş eğitim ve şifa destekçisi olarak danışmanlık programına başladık. Uygulamamız evrensel enerjinin insan bedeninde işlevleri olarak, bilince dayalı eğitimidir." (<https://www.yenibizimadana.com>). Bize, toplumun her kesiminden insanların kendisine danışan olarak geldiğini vurgulayan Matu Çaye, Reiki evrensel enerjiyle şifa tekniğinin üç aşamasının olduğunu ve bunların mutlaka bir master tarafından uyumlanmasının gerektiğini, daha sonra herkesin kendi kendine buna devam edebileceğini söylemiştir. Hatta bu tekniğin sadece insanlara değil, hayvanlara ve bitkilere bile uygulandığında olumlu etkisinin ortaya çıktığını eklemiştir. Matu Çaye elektronik iletişim adresi olarak şu iki adresi kullanmaktadır: <http://www.matucaye.com/>; <https://www.instagram.com/matucaye/>

Bunun dışında Adana'da Reiki ile ilgili olarak şu adrese de rastlanmaktadır: https://www.instagram.com/reiki_adana/

Sonuç ve Değerlendirme

Yeni dini/dinimsi hareketlerin çıkış nedenleri arasında genellikle şunlar ifade edilmektedir: Sekülerleşme, subjektivizm, kayıtsızlık, aşınmışlık, bireycilik, hazcılık, küreselleşme, çoğulculuk, hızlı değişim... (Özkan, 2010). Bunların dışında Adana özeli göz önüne alındığında köyden kente göçün getirdiği bireysel-psikolojik, ekonomik, toplumsal travmaların yarattığı boşluğun da dikkate alınması gerekir. Öte yandan çelişkili görünmekle birlikte zenginliğin ve yoksulluğun doğurduğu sonuçların da yeni dini akımların taraftar bulmasında etken olduğu söylenebilir. Bu arada geleneksel toplumsal dayanışmanın zayıflaması, iletişim araçlarının insanlar üzerindeki olumsuz etkisi, dünyadaki

gelişmelerin, eğlence kültürünün cazip bir tarzda sunulması da insanları cezbetmekte, gelenekten kopmalara sebep olmaktadır. Ayrıca yerel alışıldık-geleneksel dinlerin sunum tekniklerinin ve bazı ilkelerinin modern insana zor gelmesi de insanların dıştan gelen yeni dinimsi akımlara meyiletmesinde önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Elbette kişilerin önceden beri getirdikleri önyargılar, beklentiler, özlemler, dışa açılma vb. nedenleri eklemekte de yarar vardır.

Adana'daki Sahaja Yoga ve Reiki olguları arasında öne çıkan bazı ortak kavram ve anlayışların varlığı dikkat çekmektedir. Örneğin renk fenomeni, aura, evrensel enerji, sevgi, acının ve ıstırapın giderilmesi, yardımlaşma, gülümseme, insanlara kızmama... gibi özellikler müşterek konular olarak öne çıkmaktadır.

Her iki ekol de insanların sorunlarına çare bulma iddiasındadırlar. Bunun için de Uzakdoğu'nun egzotik teknikleri önerilmekle beraber, bunların birçoğunun Türk-İslam geleneğinde çok da bilinmeyen yöntemler olduğu söylenemez. Eski kültürlerde şamanların, şifacılar olarak yerel büyücü hekimlerin, İslami dönemde ise "muskacı hocaların", farklı tarikatların değişik uygulamaları vb. kullandıkları tekniklerin bir sentezi ortaya çıkmaktadır. Hava, su, ateş ve toprağın en eski çağlardan beri "dört temel unsur" olarak bilindiği gerçeğini de unutmamak gerekir. Sahaja Yoga'nın suyu, havayı (tütsü), Reiki'nin su, ateş vb. elementleri sağaltıcı birer araç olarak sunması çok yeni bir fenomen değildir.

Her iki tekniğin Adana'daki müdavimlerinin kahir ekseriyetinin kadınlardan müteşekkil olduğu gerçeği ile Uzakdoğu dinlerinin, özellikle de Hinduizm'in kadına biçtiği rolü karşılaştırdığımızda, arada telafisi mümkün olmayan büyük bir uçurum ortaya çıkmaktadır. Geçmiş tarihsel metinler ya da pratikler bir yana, günümüzde bile söz konusu kültürel coğrafyalarda kadın halen ezilen, horlanan konumunu sürdürmektedir. Dolayısıyla biz burada tenkit değil, bir tespitte bulunuyoruz ve sadece bir karşılaştırma yaparak dikkatleri çekmek istiyoruz.

Sahaja Yoga ve Reiki akımlarının birer din, dinsel grup, misyonerlik faaliyeti, tarikat, kült vb. olup olmadığı meselesi ülkemizde ve başka yerlerde tartışılmakta; her iki hareketin mensupları bu iddiaları kabul etmemekte, kendilerini şifacı ve ruhsal-bedensel sağaltıcı olarak görmektedirler. Ne var ki, hareketi dışarıdan araştıran bazı kişiler çalışmalarında bunların "yeni dinimsi akımlar" olduğunu ileri sürmektedirler. Bu aşamada şahsen biz hareketin kendi mensuplarının ifadelerine itibar ederek bir yargıda bulunmamayı daha uygun görüyoruz. Özellikle Reiki daha bireysel, topluluk oluşumlarına fazla meyiletmeyen bir oluşum iken Sahaja Yoga'da grup, topluluk anlayışı, bir insanüstü güce teveccüh etme, ayinlerin merkezine onu konumlandırma anlayışı belirgin bir şekilde göze çarpmaktadır. Bu yönüyle geleneksel dinlere benzemesine rağmen Tanrı adına konuşan bir din adamları sınıfının olmaması, belli ve belirgin bir tapınaklarının bulunmaması, kutsal bir metne sahip olmayışları dinlerden farklılıklarını ortaya koymaktadır denebilir.

Son olarak şunları ifade ederek konuyu bitirmek istiyoruz. Hıristiyanlıktaki asli günah teorisine benzer şekilde Hint'te de her şeyin temelinde acı, ıstırap ve bunun sonucunda kurtuluşa erme beklentisi yatmaktadır. Bu kötümser kurtuluş inancının getirdiği anlayışla insanlar kendilerine eziyet etmeye varan teknikler kullanmak, bedenlerine işkence etmek ve maddi dünyayı önemsememek şeklinde değişik yoga teknikleri bulmanın yollarını aramışlar ve aramaktadırlar. Sahaja ve değişik yoga tekniklerinin başta Batı

dünyası olmak üzere ülkemizde de hızla yayılması, yüzyıllardır Hindistan'da yaşanan kast sisteminin evrensel çapta bütün insanlığa egemen olmasından kaynaklandığını söylemek abartı olmayacaktır. İnsanlar maddi ve manevi zenginliğe ulaşamadıkları için, büyük bir hayal kırıklığı içerisinde değişik emziklerle kandırılmakta, dalitlerin ve paryaların üst kasta çıkmasına engel olunmakta ve böylece bu tarz anlayışlar ağır kesici birer ilaç görevi görmektedirler. Diğer yandan bu dinimsi akımlara meyiletme, tam tersine maddi zenginliği elde etmiş olan çağdaş insanın manevi gıdasını gidermek için koyulduğu serüvenin bir sonucu olarak da yorumlanabilir.

Bütün bunlardan sonra önemli bir sonuç olarak şunun dile getirilmesinin zorunlu olduğunu da düşünüyoruz. İster Batı, isterse Doğu kökenli olsun, yeni dini akımlara devam eden ya da mensup olan bu insanların çoğunluğu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıdır. Her ne sebeple olursa olsun bu insanları dışlamak, yabancı görmek ya da ötekileştirmek toplumsal barış ve insani duruş açısından uygun ve doğru değildir. Tanrı insanları farklı meşrep ve mezheplerde yaratmıştır. Müslümanlar açısından Allah katında hak din İslam'dır lakin dünyevi açıdan baktığımızda birçok değişik inancın ve dinin varlığı da antropolojik bir gerçektir. *F. Schuon*'un da ifade ettiği gibi "Hakikat hem tekdir, hem sonsuzdur". Sözü edilen sonsuzluğun farklı zamanlarda farklı tezahürleri ortaya çıkmakta ki bu insani varoluşun kaçınılmaz bir sonucudur. Dolayısıyla bize göre, dinsel açıdan bu tür akımların herhangi bir tehlike arz etmediği ve etmeyeceği aşikârdır. Birlik içinde çokluğun bir tezahürü olarak kabul edilmelidir. Hatta toplumsal yapıda dinsel ve felsefi çoğulculuk teşvik edilmeli ki, toplumun maddi ve manevi ilerlemesine bir katkı sağlanmış olsun. Zira başkasıyla boy ölçüşemeyen her inanç ve toplum içine kapanmak zorunda kalır ki esasen işte bu yok oluşla eşanlamlıdır. Eğer bu akımlarda, ülkemizin geleceği açısından bir olumsuzluk seziliyor ya da görülüyorsa, bu devletin ilgili birimlerinin görev alanına giren bir durumdur. Ayrıca ötekini ve "yabancı" olanı tehlikeli saymak modern düşünce anlayışının dışında kalan arkaik bir tutum olarak düşünölmeli kanaatindeyiz.

Nihayetinde ve tekraren vurgulamak gerekirse, bu dinimsi akımların birer din olup olmadığı meselesiyle ilgili İslamî perspektiften yürütölen tartışmalara burada ayrıntılı olarak girmek bizim konumuzun dışında kalmaktadır. Ancak "din işlevi gören her şey dindir" tespiti ile tartışmalara yaklaşmanın daha bilimsel olabileceğini öneriyoruz. Bu anlamda insan, özü itibariyle kendini ve dış dünyayı merak eden, Tanrı'yı arayan, hayatın acılarına çare bulmaya çalışan, ölüm karşısında aciz kalan, öte âlemle ilgili sorular soran, hatıraları ile hayalleri arasında bocalayan bir varlıktır. Bütün bunların üstesinden gelmenin bir yolu olarak antik çağlardan beri önerilen önemli bir yol/yöntem kişinin "Kendini Bilmesi" olarak öne çıkar. Bu ilkenin, Delphi'deki Apollon Tapınağı'nın girişinde altın harflerle yazılı olduğu söylenir. Geleneksel sûfi kültürde "Kendini bilen Rabbini de bilir" tarzında dile getirilen bu gerçek, Yunus Emre tarafından da şiirsel olarak ilan edilmiştir: "İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, sen kendini bilmezsen, ya nice okumaktır?"

Etik Kurul İzni

Bu makale etik kurul izni gerektiren bir çalışma grubunda yer almamaktadır.

Kaynakça

- Adana'da 'Reiki' fırtınası, <http://haber.mynet.com/detay/guncel/yurttta-hava-durumu/18669>, Erişim tarihi: 20.05.2010
- Albayrak, Kadir. (2017). *Dinlerin Rengi Renklerin Dili*. Maarif Yayınları. Ankara.
- Demirci, Kürşat. (1998). "Hinduizm", *TDVİA.*, C: 18. İstanbul.
- Eliade, Mircea. (2003). *Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi-II*. çev. Ali Berktaş. Kabalıcı Yayınevi. İstanbul.
- Eliade, Mircea. (1970). *Yoga: Immortality and Freedom*. Princeton University Press.
- Greaves, Christopher. (2012). *Sahaja: An Introduction to Sahaja Yoga*. Author House. UK.
- Hirschi, Gertrud. (2000). *Mudras Yoga in Your Hands*. Samuel Weiser, Inc.
- <http://haber.mynet.com/detay/guncel/ates-ustunde-ciplak-ayakla-yuruduler/182408>: Erişim tarihi: 25.03.2020
- <http://www.milliyet.com.tr/2003/06/10/guncel/gun02.html>: 20.09.2003
- <http://reikihaus-artner.blogspot.com/>: 12.05.2019
- <http://www.matucaye.com/>
- <https://www.instagram.com/matucaye/>
- <http://www.reikialliance.com/find-a-reiki-master/profile/id/1215>: 18.01.2015
- <http://www.slideshare.net/upenc/eureka-english>: 01.15. 2010
- <http://www.yogaloftadana.com/?title=egitmenler&m=Egitmenler&id=74&ek=3>: 06.10. 2021
- https://www.instagram.com/reiki_adana/
- <https://www.sahajayogaadana.com/>
- <https://www.yenibizimadana.com/reiki-egitim-burosu-acildi.html>: 15. 12. 2019
- Jones Constance A. - Ryan, James D. (2007). "Sahaja yoga Center". *Encyclopedia of Hinduism*. Infobase Publishing. New York.
- Kalbermatten, Gregoire de. (2003). *The Third Advent*. New York.
- Mahajan, Yogi. (1999). *The Face of God, A Most Soul Stirring Biography of a Living God*. Motilal Banarsidass Publ. India.
- Özkan, Ali Rafet. (2010). "Yeni Din Görünümlü Hareketlerin Ortaya Çıkış Sebepleri". *Yeni Ümit Dergisi*. Ocak-Şubat-Mart.
- Yasdıman, Hakkı Şah. (2020). "Reiki", *Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi*. Ed. Süleyman Turan-Emine Battal. Okur Akademi. İstanbul.

Yasdman, Hakk şah. (2020). "Sahaja Yoga". *Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi*. Ed. Süleyman Turan-Emine Battal. Okur Akademi. İstanbul.

Yitik, Ali İhsan. (2009). "Doğu Kökenli Batılı Akımlar". *Diyanet Aylık Dergi*. Mayıs.

Yitik, Ali İhsan. (2007). "Hint Kaynaklı Dinlerin lkemizdeki Faaliyetleri". *İslam Araştırmalar*. Cilt. 20. Sayı: 3.

